

Datum
2020-08-31
Vår referens
Viktor Felding
Planeringssekreterare
viktor.felding@malmo.se

Tjänsteskrivelse

För- och nackdelar med utökat skolval GRF-2020-24496

Sammanfattning

Grundskolenämnden beslutade i augusti 2019 att avvakta med införandet av ett utvidgat skolval till dess att förvaltningen har upphandlat och implementerat ett nytt IT-stöd för skolplaceringar. Ett nytt IT-stöd är nu upphandlat och kommer implementeras under höstterminen 2020. Systemtekniska förutsättningar för ett utökat skolval inför skolsöksperioden till läsåret 2021/2022 bedöms därmed vara på plats. Syftet med aktuell tjänsteskrivelse är belysa relevanta perspektiv kopplade till etableringen av ett utökat skolval.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Att skolvalet inför årskurs 7 även fortsättningsvis enbart ska innefatta elever som går i årskurs 6 på en skola som saknar nästföljande årskurs.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 200911 För- och nackdelar med utökat skolval

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2020-09-11

Grundskolenämnden 2020-09-23

Ärendet

Bakgrund

Den 23 maj 2018 beslutade grundskolenämnden att succesivt utöka skolvalet i Malmö stad. Inför läsåret 2019/2020 utökades skolvalet till att innefatta elever som ska börja i årskurs 7 på skolor som saknar aktuell årskurs. Vidare var nämndens avsikt att skolvalet skulle utökas ytterligare inför läsåret 2020/2021.

Den 21 augusti 2019 beslutade grundskolenämnden att skjuta upp den ytterligare utökningen av skolvalet inför läsåret 2020/2021. Aktuellt beslut fattades mot bakgrund av dåvarande IT-systems tekniska begränsningar. I januari 2020 upphandlades ett nytt IT-system vilket kommer vara i bruk under mitten av höstterminen 2020.

Systemtekniska förutsättningar för att administrera ett utvidgat skolval inför skolsöksperioden till läsåret 2021/2022 bedöms nu vara på plats. Däremot kvarstår en rad andra överväganden som

nämnden behöver ta ställning till innan ett utökat skolval kan bli en realitet. Under rubriken ”För- och nackdelar” följer en redogörelse över dessa överväganden.

För- och nackdelar

Inledningsvis konstaterar förvaltningen att ett utökat skolval hade medfört krav på en revidering av förvaltningens nuvarande skolenhetsstruktur. Samtliga skolenheter som bedriver undervisning i både mellan- och högstadiet hade behövt delas upp i två separata skolenheter. I praktiken hade skolenheter som exempelvis bedriver undervisning i årskurserna F-9 eller 4-9 påverkats. Totalt hade skolenhetsstrukturen för 25 av Malmö stads kommunala skolor behövt revideras.

Ett utökat skolval hade inneburit ökad enhetlighet för samtliga elever som ska börja i årskurs 7. Samtliga skolplatser i årskurs 7 är tillgängliga och alla elever ges således samma möjlighet att ansöka om dessa platser utifrån grundskolenämndens riktlinjer för skolplacering. Därtill hade ett utökat skolval medfört fördelar ur ett kommunikativt perspektiv, då samtliga vårdnadshavare till elever som ska börja i årskurs 7 hade fått del av samma information.

Att utöka skolvalet hade även medfört en ökad möjlighet till valfrihet, då fler elever hade givits möjlighet att aktivt ansöka om önskad skolplacering inför årskurs 7. Däremot hade valfriheten minskat för vårdnadshavare som redan i förskoleklass önskar välja en skola där barnet ska kunna gå hela sin skolgång.

Vidare hade den utökade valfrihetens effekter varit beroende av antalet tillgängliga skolplatser. För att fler elever i praktiken ska kunna ges möjlighet att utöva valfrihet genom att söka sig till nya skolenheter krävs ett kontinuerligt överskott av skolplatser. Sett ur ett ekonomiskt perspektiv hade ett överskott av skolplatser medfört negativa konsekvenser till följd av att flera skolor inte hade kunnat fylla sina klassrum. Därtill hade ett överskott av platser också inneburit att förvaltningens resurser i högre utsträckning hade behövt allokeras mot lokaler.

Om en kommun inte kan tillhandahålla ett överskott av skolplatser i samband med en skolvalsperiod är det inte heller möjligt att införliva vårdnadshavares förväntningar. Ett exempel på detta är Göteborgs stad, som fick utstå mycket kritik i samband med skolvalsperioden 2020. Denna kritik grundades till stor del i att kommunens vårdnadshavare inte kunde erbjudas de skolplatser som önskades och förväntades. I Göteborgs stad görs skolval, utöver ansökningsperioden inför förskoleklass, inför årskurs 4, 6 och 7 för elever som går på skolor som inte har nästföljande årskurs. Ju fler elever som deltar i en skolsöksperiod, desto större ekonomiska resurser krävs för att säkerställa att vårdnadshavarnas förväntningar och önskemål tillgodoses så långt som möjligt.

Därtill hade ett utökat skolval i Malmö stad medfört en minskad kontinuitet och förutsägbarhet för en större andel av Malmö stads elever och vårdnadshavare. Detta gäller inte minst för vårdnadshavare som aktivt önskat skolor som både innefattar mellan- och högstadium, och som förväntar sig att barnet ska gå på samma skolenhet under hela grundskoletiden.

Slutligen hade ett utökat skolval medfört krav på större administrativa förändringar kopplat till skolsöksperioden. Dels till följd av fler elever hade kommit att hanteras och placeras i samband med skolvalet och dels då det hade krävts en ytterligare obligatorisk ansökningsperiod för att fånga upp eleverna som, efter avslutat skolval, placerats i årskurs 6 under vårterminen. Mot bakgrund av skolplikten är det väsentligt att samtliga av dessa elever fångas upp. Denna extrainsatta ansökningsperiod hade behövt äga rum efter vårterminens slut men i god tid innan

höstterminens början. Kommunikativa och administrativa insatser hade krävts för att säkerställa att de berörda eleverna fångas upp. Ett utökat skolval hade således påverkat handläggningstiderna och medfört en ökad mängd vårdnadshavarkontakter och ytterligare behov av överklagandehantering. För att kunna möta detta behov av ökad planering, administration och kommunikation bedöms skolplaceringsenheten behöva resurstillskott.

Grundskoleförvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att nackdelarna som presenterats i denna tjänsteskrivelse väger tyngre än de fördelar som ett utökat skolval i dagsläget hade kunnat medföra. De ekonomiska effekterna, en ökad risk att inte kunna införliva vårdnadshavares förväntningar samt erfarenheterna från Göteborgs stads skolval 2020 utgör enligt förvaltningen tungt vägande skäl till varför grundskolenämnden bör besluta att inte utöka skolvalet till att gälla samtliga elever som ska börja i årskurs 7.

Ansvariga

Joel Valsten Enhetschef

Anette Enhav Avdelningschef

Anders Malmquist Förvaltningschef